



ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՎՈՂ ՌԻՍՈՒՅՑՉԻ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Արմավիրի Հ 8 հիմնական դպրոց ՊՈԱԿ

Հետազոտության թեման՝ Դասը որպես ուսուցման կազմակերպման հիմնական ձև,դասի արդյունավետության բարձրացման հոգեբանամանկավարժական ուղիները և պայմանները , խաղը որպես ուսուցման մեթոդ:

Հետազոտող ուսուցիչ՝ Գայանե Վարդանյան

Վերապատրաստող՝ Հասմիկ Պողոսյան

Բովանդակություն

Նախաբան.....	3
Գրական ակնարկ.....	4
Գործնական համատեքստ.....	9
Ամփոփում.....	14
Գրականության ցանկ.....	15

Նախաբան

Դիդակտիկայում ուսումնառության գործընթացի կազմակերպման ձևերը բացահայտվում են այն միջոցներով, որոնց շնորհիվ ուսուցիչը շփվում է աշակերտների հետ կրթական խնդիրների լուծման գործընթացում: Դրանք լուծվում են գործունեության կառավարման, հաղորդակցական հարաբերությունների տարբեր եղանակներով: Վերջինիս շրջանակներում իրականացվում են կրթության, կրթական տեխնոլոգիաների, ոճերի, մեթոդների և դասավանդման գործիքների բովանդակությունը:

Ուսուցման գործընթացի կազմակերպման առաջատար ձևերն են դասը կամ դասախոսությունը (համապատասխանաբար՝ դպրոցում և համալսարանում):

Դպրոցում դասընթացների հետ մեկտեղ գործում են կազմակերպչական այլ ձևեր (ըստ ցանկության, ուսումնական խմբի, լաբորատորիայի սեմինար, անկախ տնային առաջադրանքներ): Վերահսկողության որոշակի ձևեր կան՝ բանավոր և գրավոր քննություններ, վերահսկողություն կամ ինքնուրույն աշխատանք, թեստային առաջադրանքներ:

Դասի առանձնահատկությունները որոշվում են ուսուցման համակարգում նրա նպատակներով և ձևերով: Ցուրաքանչյուր դաս յուրահատուկ տեղ ունի առարկայի համակարգում:

Ուսուցման մեջ մեծ արդյունավետություն են ապահովում խաղերը: Արդյունավետ, հետաքրքիր ու հաջողված է մայրենի ուսուցումը խաղերի միջոցով իրականացնելը, որի ընթացքում հնարավոր է դառնում ապահովել նույնիսկ ամենանապասիվ և քիչ հետաքրքրություն ու մասնակցություն ցուցաբերող սովորողների ակտիվ ներգրավվածությունը ուսումնական պրոցեսին:

Խաղերը մանրակրկիտ մշակված լինելու, ճիշտ և տեղին կազմակերպելու դեպքում ոչ միայն կարող են օգտագործվել որպես կարճ ընդմիջումներ ուսուցման պրոցեսում, այլև այդ պրոցեսն ինքը ամբողջովին կարող է հիմնված լինել տարատեսակ խաղերի և խաղային գործողությունների վրա, կարող է լինել ուսումնական ամբողջական մեթոդ:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՎՆԱՐԿ

Բազմաթիվ հեղինակների աշխատություններ ուսումնասիրելիս եկա այն եզրակացության, որ ուսուցման կազմակերպման ձևը ուսուցման գործընթացի արտաքին դրսուրումն է, որը բնութագրվում է մանկավարժի և սովորողի փոխհարաբերության բնույթով, ուսումնական աշխատանքի ընթացակարգերով, ուսումնական պարապմունքների բաշխման ժամանակով, կազմակերպման և տեղի առումով, սովորողների կազմով(խմբային, անհատական և այլն):

Ուսուցման կազմակերպման ձևը կարող է հանդես գալ որպես կոնկրետ միջոցառում(դաս, լաբարատոր աշխատանք , ,գործնական աշխատանք, ինքնուրուն ուսումնական աշխատանք, էքսկուրսիա և այլն) կամ որպես ուսուցման կազմակերպման մի շարք ձևերի համակցություն՝ որպես համակարգ:

Հնագույն ժամանակներից հայտի է ուսուցման կազմակերպման անհատական ձևը,որի դեպքում մանկավարժը աշխատում է միայն մեկ սովորողի հետ,նրա անհատական տեմպով, պահանջներին համապատասխան և այլն: Տարբեր սովորողների փոխհարաբերություն կամ փոխազդեցություն տվյալ դեպքում չի ենթադրվում:Դեռևս հին հռոմեացի ականավոր մանկավարժ Մարկոս Ֆվինթիլիանոսը իր <<Հռետորի դաստիարակության մասին >> գրքում բացահայտեց և հիմնավորեց դաս-դասարանային համակարգը,որը ուսուցման կազմակերպման մի շարք ձևերի տրամաբանական ամբողջականությունն էր և ենում էր այդ ձևերի ֆունկցիոնալ կապի հաջորդականության ու նպատակասլացության սկզբունքից:

Միջնադարում այդ առաջավոր ձևը մոռացության մատնվեց. միջնադարը դրա կարիքը չուներ,այն խավարի դարաշրջան էր:Արդեն տասնվեց և տասնյոթերորդ դարերում հասարակական կյանքի զարգացումը կրկին բացահայտեց ուսուցման կազմակերպման այն ձևը,որը կապահովեր մասսայական հիմնավոր և արդյունավետ կրթության իրականացումը: Տասնյոթերորդ դարում չեխ ականավոր մանկավարժ Յան Ամոս Կոմենսկին նորից հայտնագործեց և խոր մանկավարժական հիմնավորում տվեց դաս-դասարանային համակարգին,որը լայնորեն տարածված է նաև ժամանակակից աշխարհում: Հատկանիշական է այն,որ տասնվեցերորդ դարում գտնվեց նաև Քվինթիլիանոսի աշխատության ձեռագիրը (այն գտավ Վերածնության դարաշրջանի բանաստեղծ Պետրարկան իտալական վանքերից մեկի արխիվներն ուսումնասիրելիս):

Քվինթիլիանոսի աշխատությունը հաջորդ մեկ դարի ընթացքում Եվրոպայում ունեցավ ավելի քան հարյուր վերահրատարակություն, որը խոսում է այն օրինաչափության մասին, որ ուսուցման կազմակերպման ձևը հասարակական գարզացման հետևանք է, նրա պահանջի արձագանք:

Եթե կյանքը պահանջում է, մանկավարժական միտքը գտնում է խնդրի անհրաժեշտ լուծում:

Հետազայում Արևմտյան Եվրոպայում ստեղծվեցին ուսուցման կազմակերպման մի շարք այլ համակարգեր: Դրանցից առավել հայտնի է Բելլ-լանկաստերյան համակարգը, որն ստեղծեցին անզիացի ուսուցիչ Բելլը և հոգեւորական Լանկաստերը (աշխատանքները կատարվեցին Հնդկաստանում): Այս համակարգը հենվում էր դասդասարանային համակարգի վրա:

Բելլ-լանկաստերյան համակարգը սովորողների փոխադարձ ուսուցման համակարգ էր: Ուսուցիչը նախապես պարապում էր մի խումբ աշակերտների, բնականաբար, լավ սովորողների և աչքի ընկնողների հետ, որոնք անմիջապես անցնում էին Սովորողների այլ խմբերի իրենց արդեն սովորածը սովորեցնելուն: Կազմված խմբերից յուրաքանչյուրում պարապում էր արդեն դասը սովորած աշակերտներից մեկը: Ուսուցիչը ներկա էր պարապմունքներին և օգնում էր դժվարություններ ծագելու դեպքում:

Այս համակարգը թեև ապահովում էր առանց մեծ ծախսերի և դժվարությունների մեծ թվով աշակերտներին գրագիտություն սովորեցնելը, սակայն հիմնավոր և խոր գիտելիքների հաղորդում ապահովել չէր կարող: Խորհրդային ականավոր մանկավարժ Ն.Կ. Կրուպսկայայի բառերով ասած .<<Մի տար գիտեցողը սովորեցնում էր ոչինչ շիմացողին, երկու տար իմացողը 'մեկ տար իմացողին և այլն>>: Հասարակական կյանքի զարգացումը նոր պահանջներ առաջարեց կրթությանը, և այս համակարգից Արևմտյան Եվրոպայի երկրները տասնութերորդ դարում լիովին հրաժարվեցին: Այդ համակարգը պահպանվեց Ռուսաստանում մինչև տասնիններորդ դարի վերջին զորանցներում զինվորներին գրագիտություն սովորեցնելու համար: Քսաներորդ դարում ստեղծվեցին դաս-դասարանային համակարգի մի շարք մոդիֆիկացիաներ (ձևափոխություններ) , հենա-պլան, Բրայթոն-պլան և այլն, որոնք սակայն լայն տարածում չստացան:

Քսաներորդ դարի սկզբին ԱՄՆ-ի Դալտոն քաղաքում Զոն Դյուիի ուսմունքի հիման վրա գիտափորձարարական ճանապարհով Ելենա Պարկհերստի ղեկավարությամբ ստեղծվեց և լայնորեն ներդրվեց Դալտոն-պլան պլանը:

Դալտոն-պլանը սկզբունքայնորեն տարբերվում է դաս-դասարանային համակարգի Եթե երկրորդը ելնում է ուսուցչի, մանկավարժի ղեկավար դերից ուսուցչը կազմակերպում է սովորողի ամբողջ աշխատանքը և պատասխանատու է նրա արդյունքների համար, ապա

Դալտոն-պլանում ուսուցիչը այդպիսի ֆունկցիա չի կրում, ուսուցիչը միայն խորհրդատու է, գիտելիքներ ստուգող ու գնահատող:

Դալտոն-պլանը ելնում է աշակերտների մտավոր օժտվածության գործակցից (IQ), սովորողներին դպրոց են ընդունում բավական խիստ թեստավորման միջոցով և խմբավորում են ըստ <<ընդունակությունների>> a,b,c, երբեմն նույնիսկ և հոսքերում: Այդ հոսքերից յուրաքանչյուրին առաջարկվում են <<համապատասխան>> դժվարության ծրագիրը:

Բնական է, որ թեթև ծրագրերով սովորողների համար ստեղծվում է փակուղի, որը խոսում է այդ համակարգի ակնհայտ սոցիալական խտրականության ֆունկցիայի մասին: Հատկապես որ ոչ մի թեզ (որն ընդունում են նաև ժամանակակից ամերիկյան մասնագետները) չի կարող բացահայտել երեխայի ընդունակությունների վերջնական բնութագիրը:

Սովորողը սովորաբար ազատ է ուսուցման առարկան, ձևը նաև տեղն ու ժամանակը ընտրելու հարցում: Աշակերտը դժվարանալու դեպքում կարող է դիմել ուսուցչի օգնությանը: Աշակերտները իրականացնում են զանազան հետազոտական նախագծեր, սովորում են փորձի և սխալների ճանապարհով: Ժամանակակից պայմաններում համակարգչային ուսուցումը բացահայտում է նոր հնարավորություններ՝ բնականաբար ենթադրելով այդ հիմքի վրա ուսուցման կազմակերպման նոր ձևերի և համակարգերի ստեղծում:

Ժամանակակից հանրակրթական դպրոցում ՀՀ-ում և Եվրոպայի ու Ասյայի բազմաթիվ երկրներում, այդ թվում ՌԴ-ում կիրառվում է ուսուցման կազմակերպման դասդասարանային համակարգը, որի ելակետերը հետևյալներն են .

1.Միևնույն տարիքի և զարգացման գրեթե նույն մակարդակն ունեցող սովորողների մշտական կազմ, որը կոչվում է դասարան: Որոշ հեղինակներ զգուշացնում են չփոխել <<դասարան>> հասկացությունը <<դասասենյակ>> հասկացության հետ:

2. Յուրաքանչյուր դասարան սովորում է իր համար ստեղծված ուսումնական պլանով, որի նվազագույն պահանջների կատարումը պարտադիր է յուրաքանչյուր սովորողի համար ուսուցման հաջորդ աստիճանին տեղափոխվելու համար:

3. Ուսումնական աշխատանքի հիմնական կազմակերպման ձևը դասն է, որը բովանդակային, կազմակերպչական որոշակի ամբողջության միավոր է, տրամաբանական և ֆունկցիոնալ առումով կապված է նախորդ և հաջորդ դասերի հետ, իրականացվում է հանրակրթական դպրոցում, նախապես որոշված ժամանակամիջոցում (դասացուցակ) :

4. Յուրաքանչյուր դաս կազմակերպվում է միայն մեկ առարկայից: Նույն դասին երկու կամ ավելի առարկաներ ուսուցանել չի թույլատրվում:

5. Դասն իրականացվում է ուսուցիչ ուղղակի կառավարմամբ: Նա է առաջադրում թեման, նրա հանձնարարությունների կատարումը պարտադիր է: Ուսուցիչը պարտավոր է հետևողականորեն և անհրաժեշտ մակարդակով բացատրել, հաղորդել նյութը, կազմակերպել նյութի ընկալումը, իմաստավորումը, ամրապնդումը, կարողությունների և հմտությունների ձևավորումը և այլն: Ուսուցիչը կազմակերպում է աշակերտի ուսումնական գործունեությունը, այդ թվում աշակերտի ինքնուրույն ուսումնական աշխատանքը՝ ներառյալ տնային աշխատանքը:

6. Ուսուցման դաս-դասարանային համակարգում կիրառվում են ուսուցման կազմակերպման օժանդակ, լրացուցիչ ձևեր՝ գործնական և լաբորատոր պարապմունքներ, էքսկուրսիաներ, քննություններ, լրացուցիչ անհատական պարապմունքներ:

7. Ուսուցման կազմակերպման դաս-դասարանային համակարգի կարևորագույն ֆունկցիան աշակերտի անձնային զարգացումն ու ձեւավորումն է:

Ուսուցման դաս-դասարանային համակարգը ունի մի շարք կարևոր առավելություններ ուսուցման կազմակերպման այլ ձևերի, հատկապես առավել տարածված Դալտոնալանի համեմատությամբ:

Դաս-դասարանային համակարգը առավել խորն է արտացոլում սովորողի մտավոր զարգացման և անձնավորության ձևավորման օրինաչափությունները: Այն հնարավոր է դարձնում սովորողների զարգացման և ձևավորման բարձր տեմպը և մակարդակը, իրանում է սովորողի անձնավորության զարգացումը (զարգացնող և դաստիարակող ուսուցում): Համատեղ ուսումնական աշխատանքը կարևոր պայման է սովորողի արդյունավետ ուսումնական աշխատանքի համար:

Դաս-դասարանային համակարգը ելնում է սովորողների տարիքային զարգացման օրինաչափ ընթացքից:

Սակայն, այս ամենի հետ միասին, դաս-դասարանային համակարգն ունի մի շարք օբյեկտիվ դժվարություններ: Այս համակարգում սահմանափակված են սովորողի անհատական առանձնահատկությունների, զարգացման անհատական տեմպի հաշվառման հնարավորությունները: Դաս-դասարանային համակարգի օբյեկտիվ տրամաբանությունը ստիպում է ուսուցչին (ինչքան էլ նա ձգտի հաշվի առնել սովորողի անհատականությունը) դեկավարվել ինչ-որ անորոշ (միջին աշակերտի) մակարդակով, որը իրական չէ՝ համապատասխանում է քիչ թվով իրական աշակերտների մակարդակին, և ստացվում է, որ դասարանի աշակերտների մեծ մասի անհատական

առանձնահատկությունները հաշվի չեն առնվում: Թույլ երի համար առաջարկվող տեմպը բարձր է, իսկ առավել ընդունակների համար հեշտ է, որով նվազում է նրա զարգացնող ֆունկցիան:

Սակայն, դիդակտիկայում հիմնավորվում է այն կարծիքը, որ դաս-դասարանային համակարգի թերությունները կարելի են նվազեցնել և վերացնել բացահայտելով դասի արդյունավետությունը բարձրացնելու նոր, լայն հնարավորություններ:

Ուսուցման դաս-դասարանային համակարգի կատարելագործման հիմնական ուղղություններից են այլ համակարգերի, հատկապես անհատական մոտեցումն ապահովող համակարգչային ուսուցման տարրերով հագեցնելը, ուսուցման տեխնիկական միջոցների կիրառումը, դասասենյակի, ուսումնական կաբինետների, լաբորատորիաների նպատակալաց կահավորումը, ուսումնանյութական բազայի կատարելության և հագեցվածության ապահովումը:

Երկրորդ ուղին ուսուցի աշխատանքի արդյունավետության բարձրացումն է, որն առաջին հերթին ենթադրում է ուսուցի գիտամանկավարժական բարձր պատրաստվածության ապահովում, նրա վարպետության բարձր մակարդակ, առաջավոր փորձի ընդհանրացում ու կիրառում և վերջապես ուսուցիչների սոցիալական, բարոյական, իրավական պաշտպանություն: Ուսուցիչը չի կարող իր ֆունկցիաները կատարյալ իրականացնել, եթե ճնշված է և անապահով, և եթե նրա աշխատանքը հասարակությունն ու պետությունն հատուկ միջոցներով չեն գնահատում ու խրախուսում:

Գործնական համատեքստ

Հետազոտության ընթացքը: Ուսուցման կազմակերպման դաս-դասարանային համակարգի կենտրոնական, որոշիչ տարրը դասն է: Հանրակրթական դպրոցներում, որտեղ դաս-դասարանային համակարգը կիրառվում է առավել լրիվությամբ, աշակերտները գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների անհամեմատ մեծ մասը ձեռք էն բերում դասի ժամանակ: Դասն է հիմնականում իրականացնում սովորողների մտավոր զարգացման, դաստիարակության և ձևավորման ֆունկցիաները: Հանրակրթական դպրոցի սովորողը մինչև դպրոցն ավարտելը անցնում է ավելի քան տասը հազար դասերի միջոցով:

Դասի կազմակերպումը բարդ գործընթաց է: Դասին նախապատրաստվելը և մասնակցելը աշակերտից պահպանչում է մտավոր, ֆիզիկական և բարոյական մեծ ջանքերի ներդրում:

Դասը որոշում է աշակերտի առօրյան, նրա հոգեբանական վիճակն ու տրամադրությունը: Դասի կազմակերպումը պետք է դիտել որպես պետական, մանկավարժական կարևորագույն միջոցառում: Միայն այս դեպքում կարող է ապահովել աճող սերնդի ճիշտ և նպատակավոր զարգացումը:

Դասը ուսուցման գործընթացի բովանդակային, կազմակերպման ժամանակային ավարտուն հատված է: Դասին ներկայացվում էն հետևյալ հիմնական դիդակտիկական պահանջները:

• դաստիարակչական և դիդակտիկական նպատակների միասնությունը,

• դասի բովանդակության գիտականությունը և նպատակառուղղվածությունը, աճող սերնդի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացումը, դասի հստակ պլանավորումը և նախապատրաստումը,

• դասի համար անհրաժեշտ բոլոր ուսումնաօժանդակ պայմանների առկայությունը,

• դասին բոլոր դիդակտիկական սկզբունքների առավել նպատակահարմար, համակողմանի և արդյունավետ կիրառումը,

• աշակերտների կողմից դասին հոգեբանորեն, բարոյապես և ֆիզիկապես պատրաստվելը,

• ուսուցման խնդիրների պարզ գիտակցումը աշակերտների կողմից և այդ խնդիրների իրականացմանը նպատակառուղղված լինելը (ուսուցչի հետ համագործակցության պատրաստակամություն),

- ուսուցչի աշակերտների համագործակցության բարձր մակարդակը, հետադարձ կապի ապահովումը,
- կապը հին և նոր դասերի միջև, կապը սովորողի անձնական փորձի հետ,
- սովորողի գործունեության բոլոր ոլորտների դրական մոտիվացիան, ուսումնական մոտիվների ձևավորումը,
- դասին սովորողների գործնական աշխատանքի կարողությունների և հմտությունների ձևավորումը, նրանց ինքնուրույն ուսումնական աշխատանքի համար նախապատրաստելը,
- ուսուցման միջոցների (դիդակտիկական պարագաներ, տեխնիկական միջոցներ և այլն) արդյունավետ և լավագույն (օպտիմալ) կիրառումը
- ուսուցման գործընթացի ձիշտ դիագնոստիկան և հետազա առաջընթացի ուղիների և մեթոդների գիտական կանխատեսումը և պլանավորումը,
- դասի ինքնավարությունը, ուսուցչի փորձի կազմակերպումը և ներդրումը:

Դասերն ըստ դիդակտիկական ֆունկցիայի լինում են տարբեր տիպի:

Դիդակտիկայում առանձնացվում են դասերի երկու խմբեր.

1.Մասնագիտացված դասեր, որոնք կատարում են հիմնականում մեկ դիդակտիկական ֆունկցիա,

Ա) նոր գիտելիքների հաղորդման դաս,

Բ) գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների կրկնության և ամրապնդման դաս,

Գ) գիտելիքների, կարողությունների, հմտությունների ստուգման և գնահատման դասեր,

Դ) ընդհանրացնող դասեր:

2.Խառը տիպի դասեր,որոնցում սովորաբար գուզակցվում են այս բոլոր ֆունկցիաները.միևնույն դասին իրականացվում է և հին դասի հարցում,և նոր դասի հաղորդում, կրկնություն, ամրապնդում, ընդհանրացում և այլն:

Դասի տիպը որոշելիս ուսուցիչը ելնում է նյութի յուրահատկություններից, աշակերտների տարիքային առանձնահատկություններից, ուսուցման գործընթացի տրամաբանությունը որոշող մյուս գործոններից:

Յուրաքանչյուր տիպի դաս ունի յուրահատուկ կառուցվածք:Ուսուցիչը դասի կառուցվածքը որոշելիս ելնում է իր կոնկրետ նպատակներից՝ ցուցաբերելով ստեղծագործական մոտեցում:

Սակայն բոլոր տիպի դասերին բնորոշ են հետևյալ կառուցվածքային տարրերը.

Ա) դասի սկիզբ կամ կազմակերպչական մաս.

Բ) դասին սովորողների

ներգրավում և թեմայի ճանաչողական խնդրի առաջարկում.

Գ) դասի հիմնական մաս՝ հին նյութի հարցում, կրկնություն, նոր դասի հաղորդում և այլն (կամ բոլորը միասին խառը տիպի դասի ընթացքում).

Դ) դասի ավարտ, որը հատուկ մանկավարժական պահ է, և չի կարելի նույնացնել հարցերի սպառման կամ տնային աշխատանքների հանձնարարման հետ:

Դասը բարդ ստեղծագործական աշխատանք է: Դասի գիտական կազմակերպումը պահանջում է ուսուցչից մանրակրկիտ նախապատրաստություն,որը ենթադրում է հետևյալ աշխատանքները.

Ա) ուսուցչի մանկավարժական, հոգեբանական, առարկայական և մեթոդական գիտելիքների անընդհատ խորացում, որի նպատակն է ուսուցչի աշխատանքը կապել մանկավարժական գիտության և փորձի նվաճումների փոփոխվող հասարակական պահանջների հետ

Բ) տվյալ դասի պլանի կազմում :

Դասապրոցեսում խաղը որպես ակտիվ ուսուցման կազմակերպման ձև ակտիվացնում է երեխաներին: Խաղի միջոցով կարելի է լուծել ուսումնական բոլոր խնդիրները: Հարկավոր է ոչ թե դասը բաժանել ուսումնական աշխատանքի ու խաղի, այլ պարզապես խաղը տարրալուծել ուսումնական գործընթացի մեջ և ուսումնական նպատակներն իրականացնել խաղի օգնությամբ ու խաղի միջոցով: Ուսուցման ընթացքում խաղի կիրառումը զարգացնում է երեխաների ուշադրությունը, օգնում է ուսուցչին ակտիվացնել անհամարձակ երեխային, որովհետև խաղալիս երեխան իրեն ազատ է զգում: Երեխաներին հնարավորություն է տրվում ազատ արտահայտելու իրենց մտքերն ու կարծիքները:

Խաղային իրավիճակներում երեխան դառնում է առավել գործուն և ուշադիր: Խաղերը հաճախ տեղեկատվական բնույթ են կրում: Խաղի ընթացքում երեխան կարողանում է ազատ մտածել տվյալ հարցի շուրջ: Քննարկման փուլում նա լսում է ուրիշների կարծիքները և նույն հարցի վերաբերյալ տարբեր մեկնարանություններ: Ինքն էլ հնարավորություն ունի համագործակցելու ընկերների հետ և սեփական որոշում կայացնելու: Արդյունքում երեխան ինքնավստահություն է ձեռք բերում և զարգացնում զննողականությունը :

Սույն հետազոտական աշխատանքի շրջանակներում նպատակ եմ ունեցել խաղի անցկացման արդյունքում պարզել ուշադրության, մտածողության, արագ կողմնորոշման կարողության մակարդակը 5-րդ դասարանի երեխաների մոտ, այնուհետև ստացված տվյալների հիման վրա՝ պարզելով թույլ օղակները, տարել եմ համապատասխան աշխատանք, որի ելքային արդյունքը եղել է դասարանի առավել շատ երեխաների մոտ նշված կարողունակության զարգացումը:

Հետազոտությունը անցկացրել եմ 5-րդ դասարանում, որտեղ սովորում են 24 աշակերտ:

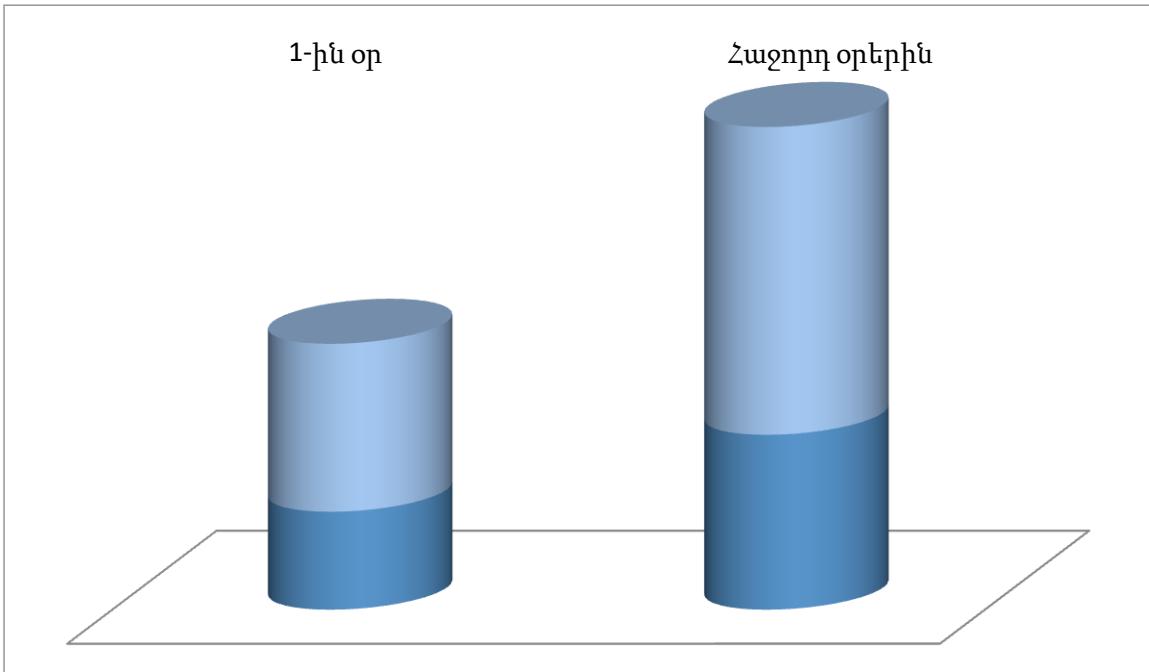
Խաղի միջոցով առավել մատչելի է դառնում ուսուցումը:

Խաղի անվանումն է <<Գնացք>>:

Ուսուցանել եմ հոմանիշ և հականիշ բառերը <<Գնացք>> խաղի միջոցով: Դասարանը բաժանվել է 2 խմբի: Դասից ընտրել են հոմանիշ և հականիշ բառեր և միացել իրենց շոգեքարշին (1-ին հոմանիշ, 2-րդ հականիշ): Երբ սխալ էին միանում, գնացքը քանդվում էր և չէր կարողանում հասնել կայարան:

Խաղի արդյունքները՝ ըստ օրերի.

ՏՎՅԱԼՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄ



Ամփոփում

Դասը բարդ ստեղծագործական աշխատանք է: Դասի գիտական կազմակերպումը պահանջում է ուսուցչից մանրակրկիտ նախապատրաստություն, որը ենթադրում է հետևյալ աշխատանքները:

Դասը սովորողների կողմից նոր նյութի յուրացումն է, որին տրամադրվում է դասաժամի մեջ մասը: Դասի ընթացքում կարող են գործածվել այնպիսի եղանակներ, ինչպիսիք են խաղը, բացատրությունները, առանձին հարցերի շուրջ զրույցները, քննարկումները, ինքնուրույն աշխատանքները և այլն: Ուսուցիչը նախքան նյութի հաղորդումը պետք է ակտիվացնի սովորողների ուշադրությունը, մտավոր գործունեությունը, կազմակերպի ու համակարգի ստացվող գիտելիքները:

Դասի հիմնական նպատակն աշակերտների պատրաստվածության գնահատելն ու շտկումներ կատարելն է: Դասերը սովորաբար կազմակերպվում են ստուգողական գրավոր աշխատանքների, շարադրությունների և փոխադրությունների տեսքով: Ի վերջո եկա այն եզրակացության, որ խաղը ցանկացած ուսումնական նյութի յուրացման գործընթաց դարձնում է հետաքրքրաշարժ, գործունեությունը՝ գրավիչ, ստեղծում աշխատանքային տրամադրություն, թերևացնում գիտելիքների և կարողություններիձեռքբերման գործընթացը:

Խաղերը պիտի պայմանավորված լինեն ուսումնական նյութի բովանդակությամբ, խաղային խնդիրներով և երեխաների խաղային գործողություններով:

Խաղային կանոնների միջոցով ոչ միայն մենք կարողանում ենք կառավարել խաղը և երեխաների ձանաշողական գործունեությունն ու վարքը, այլև երեխաներն իրենք են վերահսկում իրենց ընկերների և սեփական վարքը, սովորում ենթարկվել խաղի կանոններին՝ դրանով ձեռք բերելով նաև ինքնվերահսկողություն, ինքնակառավարման ունակություններ:

Խաղի ավարտից հետո իրականացվում է արդյունքների ամփոփում: Գնահատվում են ոչ միայն առանձին խմբերի ձեռքբերումները, այլև յուրաքանչյուր երեխայի նվաճումները, ընդգծվում հատկապես ոչ ակտիվ երեխաների հաջողությունները:

Գրականության ցանկ

1. Բաբայան Գ. Աշխատանքային դաստիարակության կազմակերպումը արտադրական ուսուցման պրոցեսում, Երևան, 1987
- 2.Մանկավարժություն.մանկավարժականտեսություններ,համակարգեր,տեխնոլոգիան եր. դասագիրք / խմբ. S. A. Սմիրնովա. 2-րդ հրատ. Մ. : Ակադեմիա,1999թ.
3. Դյաչենկո Վ. Կ. Նոր դիդակտիկա Մ. : Հանրային կրթություն, 2001թ.